

Baltiska utställningen

Under slutet av 1800-talet blev det populärt att arrangera världsutställningar; den första anordnades i London 1851 och blev en stor framgång. Därefter följde utställningar ibland annat Chicago, Paris och Stockholm. Syftet med utställningarna var att visa upp industrins och handelns produkter och att lyfta fram internationellt samarbete. Utställningarna hade även en bildande funktion. Den 15 maj 1914 öppnades Baltiska utställningen i Malmö. Att anordna en internationell utställning var prestigefyllt och att lotten föll på Malmö som värdstad och inte Stockholm kunde geografiskt legitimeras genom att utställningen vände sig till länderna kring Östersjön. Malmö var dessutom en expansiv stad och år 1914 kunde staden räkna sig till de europeiska storstäderna med sina 100 000 invånare. Som deltagande länder tänkte man sig Danmark, Tyskland, Ryssland samt värdlandet Sverige. Till en början var arrangemanget tungrott. Luften hade till viss del gått ur de stora utställningsprojekten och intresset för att delta var svalt. Framför allt Ryssland visade en avvisande attityd och utan Ryssland kunde inte utställningen kalla sig baltisk. Efter många turer anslöt sig Ryssland, men landet kom aldrig att bli ett officiellt deltagarland i utställningen.

Som utställningsarkitekt anlätades Ferdinand Boberg från Stockholm. Detta betraktades av många malmöarkitekter som ett kontroversiellt val och en arkitekttävling utlystes. En enhällig jury beslöt sig dock för Ferdinand Bobergs utställningsförslag. Boberg hade stor erfarenhet som utställningsarkitekt dels från Stockholmsutställningarna 1897 och 1909, dels från världsutställningen i Paris 1900, där Boberg hade ritat den svenska paviljongen. Utställningsområdet förlades till Pildammarna och omfattade cirka 490 000 kvadratmeter. För att anknyta till den regionala byggnadstraditionen försågs många av utställningsbyggnaderna med trappgavlar. De flesta av utställningens byggnader var tillfälliga, med stommar av trä och uppspänd dekorerad väv. Endast ett fåtal byggnader var uppförda i tegel, däribland den danska utställningspaviljongen. Av de byggnader som uppfördes på utställningsområdet finns idag bara Margaretapaviljongen kvar på ursprunglig plats.

Baltiska utställningen hade två huvudinriktningar: en industriavdelning och en konstavdelning. Industriavdelningen var indelad i underavdelningar som undervisningsväsen och hälsovård, husslöjd, ingenjör- och byggnadskonst, industri och hantverk, maskiner, redskap och transporter samt elektricitet, skeppsbyggeri, sjöfart och fiske, sport- och turistväsen, egna hem och stats- och kommunavdelning. Konstavdelningen skulle presentera samtidskonst i form av målningar, teckningar, skulpturer, grafiska blad, medaljer och dekorativa eller praktiskt användbara föremål utförda av konstnären själv. Ryssland bidrog bland annat med så kallad avantgardekonst.

Baltiska utställningen fick ett abrupt slut i och med första världskrigets utbrott i augusti 1914, och den ryska konstsamlingen magasineras i Malmö i väntan på att världskriget skulle ta slut. Delar av den ryska konstsamlingen kom senare att införlivas i Malmö konstmuseums samlingar. I samband med utställningen anordnades även Baltiska spelen, som var de största idrottstävlingarna i Sverige efter OS, som arrangerats i Stockholm två år tidigare. Tävlingarna på Malmö Idrottsplats omfattade gymnastik, tennis, fotboll, friidrott, brottning, tyngdlyftning och hästtävlingar. I samband med tävlingarna invigdes även Malmö Simstadion på Ribersborgs kallbadhus. Herravdelningen försågs med vändplattor och hopptorn medan damavdelningen fick vänta till 1926 på liknande utrustning. Även en jubileumslantbruksutställning anordnades i samband med Baltiska utställningen. Från lantbruksutställningen bevarades en museibygnad som efter utställningen flyttades till Alnarp.